

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการแปล จึงต้องอาศัยทฤษฎีและองค์ความรู้จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่เป็นเรื่องของการแปลโดยตรง และเรื่องของวาทกรรมสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งการอธิบายออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. ทฤษฎีการแปล
2. กริยาวลี Participle ในภาษาอังกฤษ
3. การศึกษากริยาวลี Participle ของนักวิชาการชาวไทย
4. วิธีการแปลกริยาวลี Participle
5. วาทกรรมสัมพันธ์ภาษาไทย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการแปล

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแปล ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการแปลไว้โดยสังเขปดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการแปล

การแปลนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองของผู้แปลซึ่งยากที่จะอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจริงนั้นได้ แต่อย่างไรก็ตามมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแปลหลายท่านได้พยายามให้คำนิยามของการแปล เพื่อให้เกิดมโนทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการแปล ดังเช่น

ไนดาและเทเบอร์ (Nida & Taber, 1982, อ้างถึงใน ทิพา เทพอักษรพงศ์, 2540, หน้า 3) กล่าวว่า “Translation consists in reproducing in the receptor language the closest natural equivalent of the source-language message, first in terms of meaning and secondly in terms of style.”

“การแปลมีองค์ประกอบคือผลิตสารในภาษาของผู้รับให้มีความหมายใกล้เคียงเป็นธรรมชาติที่สุดกับภาษาต้นฉบับ ประการแรกความหมายต้องใกล้เคียงกัน ประการที่สองรูปแบบการใช้ภาษาต้องใกล้เคียงกัน” (ทิพา เทพอักษรพงศ์, 2540, หน้า 3)

ปัญญา บริสุทธี (2542, หน้า 4) ได้ตีความจากคำนิยามของดานิกา เซเลส โกวิตซ์ ศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลของสถาบัน E.S.I.T (Ecole Supérieure d'interpretes It de

Traducteurs) แห่งกรุงปารีสไว้ว่า “การแปล คือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งให้ได้ตรงกัน ซึ่งเท่ากับว่าผู้แปลต้องพยายามให้อ่านที่อ่านข้อความแปลเข้าใจสิ่งเดียวกันกับที่ผู้อ่านข้อความจากต้นฉบับ”

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การแปลคือกระบวนการที่ถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปสู่ภาษาอื่นโดยรักษาความหมาย อรรถรสของต้นฉบับให้ได้ครบถ้วนและบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสารเช่นเดียวกับต้นฉบับ

จากคำนิยามของการแปลข้างต้นทำให้เห็นว่า การแปลนั้นมีจุดประสงค์เพื่อใช้สำหรับถ่ายทอดความหมายของสารที่ผู้ส่งสารใช้สัญลักษณ์มาเป็นตัวกลางสำหรับสื่อสาร จากภาษาต้นฉบับไปเป็นภาษาฉบับแปลโดยให้สอดคล้องกับลักษณะ ความเหมาะสมตามสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งสถานการณ์ของการใช้ภาษาฉบับแปลด้วย ดังนั้นผู้ที่จะสามารถผลิตผลงานแปลที่ดีได้ ต้องมีความเข้าใจทั้งในส่วนของไวยากรณ์ของทั้งภาษาต้นฉบับและฉบับแปล วัฒนธรรมและรูปแบบการใช้ภาษาทั้งสองนั้นด้วย

2. ชนิดของการแปล

ผู้เชี่ยวชาญทางการแปลหลายท่านได้จำแนกชนิดของการแปลไว้หลากหลายตาม ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติที่ท่านเหล่านั้น ได้ศึกษาและทดลองปฏิบัติมา ซึ่งเชวง จันทระเชตต์ (2528) สัตยฉวี สายบัว (2538) ปรีชา อุนรัตน์ (2541) และสิทธา พินิจภูวดล (2542) ได้จำแนกชนิดการแปล ในลักษณะเดียวกัน คือ การแปลแบบตรงตัวและการแปลแบบเอาความ โดยให้ความหมายของการแปลทั้งสองชนิดไว้ในทำนองเดียวกันว่า

2.1 การแปลแบบตรงตัว (Literal Translation) คือ การแปลที่ยึดติดกับโครงสร้างระเบียบการเรียงคำและการรวมกลุ่มของคำให้เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้นในภาษาต้นฉบับ ให้ความสำคัญกับความหมายของคำมากกว่าความหมายแฝงโดยละเลยความเป็นธรรมชาติของภาษาฉบับแปล

2.2 การแปลแบบเอาความ (Free Translation) คือ การแปลที่ให้ความสำคัญกับความหมายที่แท้จริงของหน่วยที่แปลไม่ยึดติดกับระเบียบการเรียงคำหรือความหมายตรงของคำที่ปรากฏ และมีการปรับสำนวนแปลให้เข้ากับวัฒนธรรมและการใช้ภาษาของภาษาฉบับแปล

3. กระบวนการแปล

นอกจากความหมายหรือคำนิยามของการแปลที่ผู้แปลจำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนแล้ว ผู้แปลควรมีแนวทางสำหรับปฏิบัติการแปล เพื่อให้งานแปลที่ได้นั้นมีความถูกต้อง และสมบูรณ์ โดยในส่วนของการแปลนั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการแปลไว้ดังต่อไปนี้

สัญญา ๒๕๓๖ (2538) ได้กำหนดกระบวนการแปลออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาค้นฉบับและการวิเคราะห์ต้นฉบับเพื่อจับความหมายของต้นฉบับ ในขั้นตอนนี้ผู้แปลต้องอ่านและตีความ “สาร” ซึ่งหมายรวมถึงเนื้อหา ความคิด ความหมายตรงและความหมายแฝง เจตนาของผู้เขียนและอรรถาธิบายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ โดยที่ผู้แปลจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้อ่านและวิเคราะห์หา “สาร” เหล่านั้นออกมาให้ได้อย่างครบถ้วนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 การรับทอดความหมายจากต้นฉบับ ในขั้นตอนนี้ผู้แปลต้องจับประเด็นของ “สาร” ต้นฉบับให้ได้ถูกต้อง และพร้อมที่จะนำ “สาร” ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 สื่อต่อไปในฉบับแปลเพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับ “สาร” อย่างเที่ยงตรงที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล ในขั้นตอนนี้ผู้แปลต้องแสดงบทบาทเป็นผู้เขียน โดยจะต้องกำหนดทิศทางในการแปลให้ชัดเจนว่า “สาร” ที่ตนวิเคราะห์และรับมานั้นจะถูกนำมาถ่ายทอดต่อไปด้วยการแปลแบบใด แบบตรงตัวหรือแบบเอาความ เพราะการเลือกวิธีการแปลนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญต่อการสื่อความเป็นอย่างยิ่ง สาเหตุเพราะการแปลแบบตรงตัวและแบบเอาความนั้นต่างก็มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไปคือ การแปลแบบตรงตัวนั้นยึดรูปแบบ (Form) และโครงสร้าง ระเบียบการเรียงคำ ซึ่งอาจทำให้เสียรสชาติของ “สาร” ได้ ในทางกลับกัน การแปลแบบเอาความนั้นยึดที่ความหมาย (Meaning) เป็นหลักโดยไม่ถ่ายทอดรูปแบบการเรียงคำในภาษาต้นฉบับ ซึ่งอาจทำให้การเน้นความสำคัญของ “สาร” คลาดเคลื่อนไปได้

ขั้นตอนที่ 4 การทดสอบงานแปล ในขั้นตอนนี้ผู้แปลต้องตรวจสอบดูว่างานแปลที่ออกมานั้นมีความหมายถูกต้อง ครบถ้วน มีระดับภาษาและทำนองการเขียนเทียบเท่ากับต้นฉบับหรือไม่ และเมื่อผู้อ่านได้อ่านฉบับแปลนั้นแล้วมีผลตอบสนองเหมือนหรือต่างกับการอ่านจากต้นฉบับอย่างไร

ปัญญา บริสุทธิ์ (2542, หน้า 67) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้แปลและกระบวนการแปลไว้ว่า

“การสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึงความสามารถในการถ่ายทอดความคิดออกมาด้วยการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจความคตินั้นได้อย่างเที่ยงตรงและชัดเจน ดังนั้นเมื่อเราดำเนินการแปลมาถึงขั้นตอนของการถ่ายเป็นภาษาใหม่ เราจะต้องทวนกลับขั้นตอนของการทำความเข้าใจต้นฉบับ กล่าวคือ จากเดิมที่ผู้แปลมีบทบาทเป็นผู้อ่านซึ่งมุ่งทำความเข้าใจกับต้นฉบับ ผู้แปลจะต้องเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้เขียนซึ่งมุ่งถ่ายทอดสิ่งที่ตนเข้าใจออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับตน”

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ชัดเจนว่า กระบวนการแปลนั้นประกอบด้วย การศึกษา วิเคราะห์และอ่านตีความต้นฉบับเพื่อให้ได้มาซึ่ง “สาร” การรวบรวมความหมายที่ได้อย่างครบถ้วน

การถ่ายทอดความ และการทดสอบงานแปลในด้านความถูกต้อง ระดับภาษา ทำนองการเขียนและ อรรถรสของงานแปล

ดังนั้นเมื่อผู้แปลได้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย ชนิดและกระบวนการแปลแล้ว ผู้แปลจะต้อง แสดงบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางถ่ายทอดความหมายที่ซ่อนอยู่ในสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ ปรากฏนั้นออกมาให้ได้ ซึ่งผู้แปลจะไม่สามารถผลิตงานแปลได้หากผู้แปลไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักไวยากรณ์ของภาษาที่ตนต้องการจะแปล และงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่เน้นเฉพาะการแปล กริยาวิเศษณ์ Participle ของภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ดังนั้นผู้วิจัยจะได้นำเสนอหลักไวยากรณ์ภาษา อังกฤษที่เกี่ยวข้องกับกริยาวิเศษณ์ Participle ดังกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

กริยาวิเศษณ์ Participle ในภาษาอังกฤษ

ก่อนที่ผู้แปลจะแปลกริยาวิเศษณ์ Participle ได้ ผู้แปลจะต้องมีความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับกริยา Participle ในเบื้องต้นก่อนว่ากริยา Participle นั้นคืออะไร มีลักษณะเป็นอย่างไร และสามารถทำ หน้าที่อะไรได้บ้างในประโยค ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกริยา Participle ไว้โดยมีราย ละเอียดดังต่อไปนี้

1. กริยา Participle

1.1 ความหมายของกริยา Participle

สวอน (Swan, 1982, p. 452) ได้กำหนดชนิดของกริยา Participle ไว้ 2 ชนิด ได้แก่ Present Participle (V. + ing) และ Past Participle (V. -ed, -en, etc.) โดยกล่าวว่า “Present and past participles can be put together to make ‘perfect participles’ (e.g. having arrived), ‘passive participles’ (e.g. being employed), and ‘perfect passive participles’ (e.g. having been invited).” ถอดความได้ว่า Present Participle และ Past Participle นั้นสามารถนำมาประกอบกันเพื่อให้เกิดเป็น รูปการณลักษณะสมบูรณ์ได้ เช่น having arrived นำมาประกอบเป็นกริยา Participle กรรมวาจกได้ เช่น being employed และสามารถนำมาประกอบกันให้เกิดเป็นรูปการณลักษณะสมบูรณ์กรรมวาจก ได้ เช่น having been invited.

อีสวูด (Eastwood, 1994, p. 167) กล่าวถึงลักษณะของกริยา Participle ว่า “A participle can be an ing-form like **playing** (active participle), or a form like **played, written** (past or passive participle)” ถอดความได้ว่า กริยา Participle นั้นสามารถเกิดจากการเติม ing ที่คำกริยา รูปพื้นฐาน เช่น playing หรือรูป Past Participle เช่น played, written

พจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับออกฟอร์ด แอดวานซ์ เลอเรียนเนอร์ส (Oxford Advanced Learner’s Dictionary of Current English, 2000, p. 961) กำหนดความหมายของกริยา

Participle ว่า “a word formed from a verb, ending in -ing (= the Present Participle) or -ed, -en, etc. (= the Past Participle)” หมายความว่า Participle นั้นคือคำที่เกิดจากการเปลี่ยนรูปคำกริยาโดยการเติมท้ายด้วย ing เป็นกริยา Present Participle หรือเป็นรูป Past Participle ที่ลงท้ายด้วย ed, en และกริยารูป Past Participle อื่น ๆ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปรูปแบบของ กริยา Participle ได้เป็น 2 รูปแบบตามแหล่งที่มาของกริยา คือ 1) Present Participle หรือ Active Participle คือรูปกริยา -ing และ 2) Past Participle หรือ Passive Participle คือรูปกริยา Past Participle อื่น ได้แก่ รูป -ed, -en และรูปอื่น ๆ

พร้อมกันนี้อีสวูด (Eastwood, 1994, p.168) ยังได้ให้ความหมายของ Active Participle และ Passive Participle ไว้ดังต่อไปนี้

“An active participle is the ing-form of a verb, e.g. laughing, waiting. This form is the same as a gerund.” และ “A passive or past participle is a form such as covered, annoyed, broken, left.” ถอดความได้ว่า “active participle คือรูป -ing ของคำกริยา เช่น laughing, waiting ซึ่งรูปนี้ตรงกับรูปของ gerund (อาการนาม)” และ “passive หรือ past participle คือรูปหนึ่งของคำกริยา เช่น covered, annoyed, broken, left”

1.2 หน้าที่ของ กริยา Participle

สวอน (Swan, 1982) ได้กำหนดหน้าที่ของ กริยา Participle ออกเป็น 4 หน้าที่ตามลักษณะการนำไปใช้ ดังนี้

1.2.1 ใช้ประกอบกริยาเพื่อแสดงกาล (Tense) และวาก (Voice) ดังตัวอย่าง

It was raining when I got home. แสดง progressive หรือ continuous

I've forgotten your name. แสดง perfect

You'll be told as soon as possible. แสดงกรรมวาก

(Swan, 1982, p. 453)

1.2.2 ใช้เป็นวิเศษณ์ ดังตัวอย่าง

This is a new type of self-winding watch.

I've got a broken heart.

(Swan, 1982, p. 453)

1.2.3 ใช้เป็นกริยวิเศษณ์ ดังตัวอย่าง

Deeply shocked, I decided never to speak to her again.

She went running out of the room.

(Swan, 1982, p. 453)

1.2.4 นำมาประกอบเป็นกริยาวิเศษณ์ Participle ดังตัวอย่าง

Who's the fat man sitting in the corner?

Having lost all my money, I went home.

Most of the people invited to the party didn't turn up.

Rejected by all his friends, he decided to become a monk.

(Swan, 1982, p. 453)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาเฉพาะกริยาวิเศษณ์ Participle ที่ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์ (ตามข้อ 1.2.3) และที่นำมาประกอบเข้าเป็นโครงสร้างกริยาวิเศษณ์ Participle (ตามข้อ 1.2.4) เท่านั้น ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับกริยาวิเศษณ์ Participle มีดังต่อไปนี้

2. กริยาวิเศษณ์ Participle

2.1 ความหมายของ กริยาวิเศษณ์ Participle

สวอน (Swan, 1982, p. XIX) เรียกกริยาวิเศษณ์ Participle ว่า Participial Clause โดยกำหนดคำนิยามของ กริยาวิเศษณ์ Participle ว่า “a clause-like structure which contains a participle, not a finite verb form” ซึ่งหมายถึง กลุ่มคำที่มีโครงสร้างคล้ายกับอนุประโยคและประกอบด้วยกริยาวิเศษณ์ Participle มิใช่กริยาแท้

2.2 โครงสร้างของกริยาวิเศษณ์ Participle

จากอรรถาธิบายและตัวอย่างของอีสวูด (Eastwood, 1994, p.p. 167-174) พอสรุปโครงสร้างของ กริยาวิเศษณ์ Participle ออกเป็น 3 ลักษณะได้แก่

2.2.1 มีเพียงกริยาวิเศษณ์ Participle ดังตัวอย่าง

Everyone just stood there talking.

I heard you laughing.

(Eastwood, 1994, p. 168)

2.2.2 (กริยาวิเศษณ์) + กริยา Participle + นาม ดังตัวอย่าง

The film star made a dramatic entrance, attracting everyone's attention.

Strictly speaking, you can't come in here unless you're a club member.

(Eastwood, 1994, p. 173)

2.2.3 กริยา Participle + ส่วนขยาย ดังตัวอย่าง

Cut above the right eye, the boxer was unable to continue.

(Eastwood, 1994, p. 168)

Taken daily, vitamin pills can improve your health.

(Eastwood, 1994, p. 173)

2.3 หน้าที่ยังของ กริยาวลี Participle

สวอน (Swan, 1982), เบตตี (Betty, 1995) และ เฮวINGS (Hewings, 2000) ได้จำแนกหน้าที่ของกริยาวลี Participle ออกเป็น 2 หน้าที่ยัง ได้แก่ 1) หน้าที่ยังเป็นวิเศษณ์ และ 2) หน้าที่ยังเป็นกริยาวลีวิเศษณ์ โดยเบตตีกำหนดไว้ว่า ในการทำหน้าที่เป็นกริยาวลีวิเศษณ์นั้น กริยาวลี Participle สามารถทำหน้าที่กริยาวลีวิเศษณ์ได้เพียง 2 ชนิด คือ กริยาวลีวิเศษณ์บอกเวลา (Adverb of time) และกริยาวลีวิเศษณ์บอกเหตุ (Adverb of reason)

เฮวINGS (Hewings, 2000, p. 150) จำแนกหน้าที่ของกริยาวลี Participle ที่ทำหน้าที่เป็นกริยาวลีวิเศษณ์ออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ กริยาวลีวิเศษณ์บอกเวลา (Adverb of time) กริยาวลีวิเศษณ์บอกเหตุ (Adverb of reason) และกริยาวลีวิเศษณ์บอกผล (Adverb of result)

อีสวูด (Eastwood, 1994, pp. 167-174) กำหนดหน้าที่ของ กริยาวลี Participle ออกเป็น 2 หน้าที่ยังเช่นกัน คือ เป็นวิเศษณ์และเป็นกริยาวลีวิเศษณ์ แต่อีสวูดกล่าวว่าในการทำหน้าที่เป็นกริยาวลีวิเศษณ์นั้น กริยาวลี Participle สามารถทำหน้าที่เป็นกริยาวลีวิเศษณ์ได้ 4 ชนิด คือ กริยาวลีวิเศษณ์บอกเวลา (Adverb of time) กริยาวลีวิเศษณ์บอกเหตุ (Adverb of reason) กริยาวลีวิเศษณ์บอกผล (Adverb of result) และกริยาวลีวิเศษณ์บอกเงื่อนไข (Adverb of condition) ดังตัวอย่าง

2.3.1 กริยาวลี Participle ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์

The ideas *presented in that books* are interesting.

The man *talking to John* is from Korea.

(Betty, 1995, p. 77)

2.3.2 กริยาวลี Participle ทำหน้าที่เป็นกริยาวลีวิเศษณ์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิดได้แก่

2.3.2.1 กริยาวลีวิเศษณ์บอกเวลา

Mike hurt his hand *playing badminton*.

Coming up the steps, I fell over.

(Eastwood, 1994, p. 171)

2.3.2.2 กริยาวลีวิเศษณ์บอกเหตุ

Not feeling very well, James decided to lie down.

Having lost my passport, I have to apply for a new one.

(Eastwood, 1994, p. 172)

2.3.2.3 กริยาวิเศษณ์บอกผล

They pumped waste into the river, killing all the fish.

(Eastwood, 1994, p. 173)

It rained for two weeks on end, completely ruining our holiday.

(Swan, 1982, p. 455)

2.3.2.4 กริยาวิเศษณ์บอกเงื่อนไข

Taken daily, vitamin pills can improve your health.

(Eastwood, 1994, p. 173)

Used economically, one tin will last for at least six weeks.

(Swan, 1982, p. 455)

จากคำอธิบายของนักไวยากรณ์ชาวต่างชาติที่ได้ศึกษากริยาวิเศษณ์ Participle อาจสรุปได้ว่ากริยาวิเศษณ์ Participle นั้นมี 2 ชนิดคือ กริยาวิเศษณ์ Present Participle และกริยาวิเศษณ์ Past Participle และกริยาวิเศษณ์ Participle ทั้งสองชนิดสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนกันคือเป็นวิเศษณ์และเป็นกริยาวิเศษณ์ และในหน้าที่ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นกริยาวิเศษณ์ 4 ลักษณะคือ 1) กริยาวิเศษณ์บอกเวลา (Adverb of Time) 2) กริยาวิเศษณ์บอกเหตุ (Adverb of Reason) 3) กริยาวิเศษณ์บอกผล (Adverb of Result) และ 4) กริยาวิเศษณ์บอกเงื่อนไข (Adverb of Condition)

ด้วยเหตุที่ลักษณะการปรับเปลี่ยนโครงสร้างจากประโยคหรืออนุประโยคให้เป็นกริยาวิเศษณ์ Participle นี้ไม่มีใช้ในภาษาไทย จึงทำให้เกิดปัญหาในตีความหรือวิเคราะห์หน้าที่ของกริยาวิเศษณ์ดังกล่าวว่าทำหน้าที่อย่างไรและการแปลควรจะใช้กลุ่มคำลักษณะใดของภาษาไทยเพื่อใช้ในการแปลกริยาวิเศษณ์ Participle นี้ ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและการแปลชาวไทยได้ทำการศึกษากริยาวิเศษณ์ Participle เพื่อใช้แก้ปัญหาในการแปลซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอต่อไปนี้

การศึกษากริยาวิเศษณ์ Participle ของนักวิชาการชาวไทย

นักวิชาการทางด้านการแปลและภาษาอังกฤษชาวไทยหลายท่านได้เห็นความสำคัญของกริยาวิเศษณ์ Participle และได้ทำการศึกษากริยาวิเศษณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งอธิบายลักษณะและหน้าที่ของกริยาวิเศษณ์ Participle ไว้ดังจะกล่าวถึงต่อไปนี้

ปรีชา อุนรัตน์ (2541, หน้า 27) ได้กำหนดกริยาวิเศษณ์ Participle ออกเป็น 2 ชนิดตามกริยาวิเศษณ์ที่ประกอบอยู่หน้า ได้แก่ กริยาวิเศษณ์ Present Participle และกริยาวิเศษณ์ Past Participle โดยกำหนดหน้าที่ของกริยาวิเศษณ์ Participle แต่ละชนิดไว้ดังนี้

1. กริยาวิเศษณ์ Present Participle ทำหน้าที่ได้ 3 อย่าง คือ

1.1 นาม (Nominal) ดังตัวอย่าง

Watching football games on TV can be boring at times.

(ทำหน้าที่เป็นประธาน)

His mistake, driving to fast for the road condition, was fatal.

(ทำหน้าที่ขยายความคำหลัก)

I like fishing in salt water. (ทำหน้าที่เป็นกรรมตรง)

The teacher was tired of listening to the students.

(ทำหน้าที่เป็นกรรมของบุพบท) (ปรีชา อุรรัตน์, 2541, หน้า 28)

1.2 วิเศษณ์ (Adjectival) ดังตัวอย่าง

The priest jogging around the track is a professor of linguistics.

John left for home, wondering why his audience fell asleep.

(ปรีชา อุรรัตน์, 2541, หน้า 28)

1.3 กริยาวิเศษณ์ (Adverbial) ดังตัวอย่าง

He came in laughing to himself.

He died smiling at the people around him.

(ปรีชา อุรรัตน์, 2541, หน้า 28)

2. กริยาวลี Past Participle ทำหน้าที่ได้ 2 อย่าง คือ

2.1 วิเศษณ์ (Adjectival) ดังตัวอย่าง

Stated in print, the word may be mightier than the sword.

The name printed in red ink was very easy to find and to read.

The message stood out very clearly, printed in international orange.

(ปรีชา อุรรัตน์, 2541, หน้า 28)

2.2 กริยาวิเศษณ์ (Adverbial) ดังตัวอย่าง

The convict entered his cell sentenced to life imprisonment.

The survivors sat in the life boat consoled only by the hope of a quick rescue.

(ปรีชา อุรรัตน์, 2541, หน้า 28)

สวาสดี พรรณา (2537, หน้า 15) ได้จำแนกหน้าที่ของกริยาวลี Participle ไว้ดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์ โดยลดรูปมาจากคุณาประโยค ดังตัวอย่าง

The boy sleeping in the room is my brother.

The shops destroyed last month will be rebuilt.

The problems being discussed are about prostitution and AIDS.

(สวสดี พรรณนา, 2537, หน้า 15)

2. ทำหน้าที่พร้อมกับกริยาแท้หรือกริยาอื่น ๆ โดยลดรูปมาจากประโยคความรวมและประโยคความซ้อนที่บอกความเหมือนกัน หรือบอกเวลาพร้อมกัน ดังตัวอย่าง

She ran crying out of the room.

He wants to do good hoping for fame.

He was seen entering the room.

(สวสดี พรรณนา, 2537, หน้า 15)

3. ทำหน้าที่ขยายความให้ส่วนแรกชัดเจนยิ่งขึ้น โดยลดรูปมาจากประโยคความรวมหรือประโยคความเดียว ดังตัวอย่าง

They complained to the teacher, saying that they didn't understand what he said.

He followed the doctor's advice, working less and resting more.

The teacher punished him, telling him to clean the bathroom.

(สวสดี พรรณนา, 2537, หน้า 16)

4. ทำหน้าที่เป็นส่วนสมบุรณ์ โดยลดรูปมาจากประโยคความรวมหรือความซ้อนดังตัวอย่าง

He returned home disappointed.

I caught him stealing my watch.

We felt the building shaking last night.

(สวสดี พรรณนา, 2537, หน้า 17)

5. ทำหน้าที่บอกเหตุ โดยลดรูปประโยคมาจากประโยคความรวมหรือความซ้อนที่มีวิเศษณานุกรมประโยคบอกเหตุเป็นประโยคย่อย ดังตัวอย่าง

Being unwell, I can't take class.

Not having enough money, he didn't buy that book.

Asked about his job, he was angry with me.

(สวสดี พรรณนา, 2537, หน้า 17)

6. ทำหน้าที่บอกเงื่อนไข โดยลดรูปมาจากประโยคความซ้อนที่มีวิเศษณานุกรมประโยคบอกเงื่อนไขเป็นประโยคย่อย ดังตัวอย่าง

Working like this, you will fail in the exam.

Asked when I will come again, I can't answer.

You will get nothing from her, treating her like this.

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 18)

7. ทำหน้าที่บอกความตรงข้าม โดยลดรูปมาจากประโยคความซ้อนที่มีวิเศษณานุกรม-
ประโยคบอกความขัดแย้งเป็นประโยคย่อย ดังตัวอย่าง

Trying hard, he can't finish the work.

Some people, not fearing death, still fear pain and torture.

Being a student, he is not allowed to go there.

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 18 - 19)

8. ทำหน้าที่บอกอาการ โดยลดรูปมาจากประโยคความซ้อนที่มีวิเศษณานุกรม-
ลักษณะเป็นประโยคย่อย ดังตัวอย่าง

He will do it as mentioned above.

He was quoted as saying such that.

We must follow the rule as said in the previous unit.

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 19)

9. ทำหน้าที่ก่อนกริยา โดยใช้รูป Perfect Participle ซึ่งลดรูปมาจากอนุประโยค Perfect
Tense ที่เป็นวิเศษณานุกรม-ประโยคบอกเวลา ดังตัวอย่าง

Having finished my homework, I came here.

Having been told the news, he went out of the room.

She cried out at once, having heard the good news.

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 19)

10. ทำหน้าที่แยกความและรวมความ โดยเป็น Absolute Participle ลดรูปมาจากประโยค
ความเดียวเพื่อนำประโยคมารวมกันให้เป็นประโยคเดียว การรวมประโยควิธีนี้ แยกเป็น 2 ชนิด คือ

10.1 ทำหน้าที่แยกความ คือในตอนต้นของประโยคกล่าวรวมความ ใช้กริยาหลัก
ของตอนหลังกล่าวแยกความ ดังตัวอย่าง

They walk together, the man leading, the woman following.

They marched along the road, some singing, some dancing.

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 20)

10.2 ทำหน้าที่รวมความ คือในตอนต้นของประโยคกล่าวแยกความ ใช้กริยาหลัก
ของตอนหลังกล่าวรวมความ ดังตัวอย่าง

The red book is on the table but the blue one is in the bag, both being my work.

One plane was fired by missiles and the two others were fired by the ground fire, they all coming from US.

(สวาสดิ์ พรรณนา, 2537, หน้า 20)

11. ทำหน้าที่เป็น Absolute กล่าวสั้นลอย ๆ โดยไม่มีนามกำกับ เป็นเสมือนกริยาของผู้พูดหรือผู้เขียนข้อความนั้น ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการลดรูปมาจากประโยคความซ้อนที่เป็นวิเศษณูประโยคบอกเวลาหรือวิเศษณูประโยคบอกเงื่อนไข ดังตัวอย่าง

The sun having set, we returned home.

His name cut off, he has rights to vote.

(สวาสดิ์ พรรณนา, 2537, หน้า 21-22)

สรุปได้ว่ากริยาวิเศษณ์ Participial ในภาษาอังกฤษนั้นสามารถทำหน้าที่หลัก ๆ อยู่ 2 หน้าที่คือ เป็นวิเศษณ์และเป็นกริยาวิเศษณ์นั่นเอง

นอกจากหน้าที่ของกริยาวิเศษณ์ Participial แล้วปรีชา อุณรัตน์ (2541) ยังได้ระบุตำแหน่งของกริยาวิเศษณ์ Participial จำแนกตามหน้าที่ไว้ดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์นั้นสามารถวางตำแหน่งในประโยคได้ 3 ตำแหน่ง คือ หน้านาม, หลังนาม, และ ท้ายประโยค
 2. ในกรณีที่กริยาวิเศษณ์ Present Participle ทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์นั้น จัดอยู่ในประเภท กริยาวิเศษณ์บอกอาการ จะมีตำแหน่งคือ วางหลังกริยา
 3. ในกรณีที่กริยาวิเศษณ์ Past Participle ทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์นั้น จะวางอยู่ท้ายประโยค
- จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสรุปการจำแนกประเภทของกริยาวิเศษณ์ Participial ตามกริยาวิเศษณ์ Participial ที่ทำหน้าที่ได้ 3 ชนิดคือ 1) กริยาวิเศษณ์ Present Participle 2) กริยาวิเศษณ์ Past Participle และ 3) กริยาวิเศษณ์ Perfect Participle

จากสรุปกริยาวิเศษณ์ Participial ที่มีใช้ในภาษาอังกฤษทำให้เห็นได้ว่า กริยาวิเศษณ์ Participial นี้สร้างปัญหาให้กับผู้แปลและผู้เรียนแปลมาก เพราะไม่เพียงแต่ความแตกต่างทางโครงสร้างที่ไม่มีปรากฏในภาษาไทยแล้ว ยังมีเรื่องของวากยสัมพันธ์และลำดับเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญและคณาจารย์ผู้สอนแปลได้พยายามคิดค้นวิธีการแปลกริยาวิเศษณ์ Participial นี้ไว้ตามแนวความคิดและประสบการณ์ที่แต่ละท่านได้นำมาใช้ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

วิธีการแปลกริยาวิ Participle

การแปลกริยาวิ Participle นั้น ผู้เชี่ยวชาญการแปลได้เสนอแนะวิธีแปลไว้ดังนี้

ปรีชา อุรรัตน์ (2541) และประเทือง ทินรัตน์ (2543) ได้แนะแนวทางในการแปลกริยาวิ Participle ไว้คล้ายกันว่าการแปล Present Participle และ Past Participle นั้นนิยมแปลเป็นอนุประโยคที่ซ้อนอยู่ในประโยคใหญ่และอาจต้องเพิ่มคำเชื่อม ซึ่งขึ้นอยู่กับว่ากริยาวิ Participle นั้นมีแหล่งที่มาจากกลุ่มคำชนิดใดและทำหน้าที่อย่างไรจึงจะสามารถเลือกใช้คำเชื่อมได้อย่างเหมาะสม

เสรี สมชอบ (2542, หน้า 69 - 71) กำหนดคำที่นำมาใช้เติมในการแปลเพื่อให้ได้ความหมายสมบูรณ์ขึ้นไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

1. กริยาวิ Participle ทำหน้าที่เป็นวิเศษณ์ ให้เติมคำว่า “ที่” “ซึ่ง”

ดังตัวอย่าง

The girl sleeping in the room is my sister.

หญิงสาวที่นอนอยู่ในห้องคือน้องสาวของฉัน

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 3)

Vichai, studying in Bangkok, will come to morrow.

วิชัย ซึ่งเรียนอยู่กรุงเทพฯ จะเดินทางมาพรุ่งนี้

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 8)

2. กริยาวิ Participle ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์แสดงเวลา ให้เติมคำว่า “ขณะที่” “เมื่อ”

ดังตัวอย่าง

Crossing the road, she was hit by a car.

ขณะที่กำลังข้ามถนน เธอโดนรถชน

Asked about his plan, he didn't answer.

เมื่อถูกถามเกี่ยวกับแผนงาน เขาก็ไม่ตอบ

(สวาสดี พรรณนา, 2537, หน้า 9)

3. กริยาวิ Participle ทำหน้าที่เป็นกริยาวิเศษณ์บอกผล ให้เติมคำว่า “เพราะ” “เนื่องจาก”

จาก”

ดังตัวอย่าง

Being ill, he could not attend class.

เพราะป่วย เขาจึงไม่เข้าเรียน

Not knowing the news, I didn't come last week.

เพราะไม่ทราบข่าว ฉันจึงไม่ได้มาเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว

(สวสดี พรรณนา, 2537, หน้า 10)

นอกจากความเข้าใจในส่วนของการแปลกริยาวิเศษณ์ Participle แล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการแปลคืองานแปลที่มีคุณภาพ ซึ่งนั่นก็หมายความว่าผู้แปลจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ในการถอดความและปรับแต่งให้ภาษาไทยที่ออกมานั้นมีความถูกต้องและเป็นภาษาไทยที่ไม่แปร่งหู ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจะต้องมีความรู้ในเรื่องของการสัมพันธ์หน่วยความหมายของภาษาไทยเป็นอย่างดีจึงจะสามารถนำสารที่ตนเข้าใจนั้นมาร้อยเรียงเข้าด้วยกันเป็นภาษาฉบับแปลได้อย่างเหมาะสมตามหลักวิธีของภาษาไทย ซึ่งหลักในการนำหน่วยความหมายมาร้อยเรียงกันนั้นคือเรื่องของวากยสัมพันธ์นั่นเอง

วากยสัมพันธ์ภาษาไทย

จากที่กล่าวแล้วข้างต้นว่า งานแปลที่มีคุณภาพต้องเป็นงานแปลที่ใช้ภาษาฉบับแปลได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักภาษาไทย ซึ่งการวิจัยนี้ก็อีกหนึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอหลักวากยสัมพันธ์ของภาษาไทยที่มีความเกี่ยวเนื่องกันและใช้ในการวิจัยนี้ดังต่อไปนี้

วากยสัมพันธ์ มาจากภาษาบาลี หมายถึงการนำคำมาเรียงร้อยเข้าด้วยกันให้เป็นหน่วยความที่ใหญ่ขึ้น โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ วลี อนุประโยคและประโยค (อุปกิตติลปสาร, 2539) ดังนั้นจะขออธิบายลักษณะความสัมพันธ์ตามระดับขนาดของหน่วยความหมายดังต่อไปนี้

1. วลี

1.1 ความหมายของวลี

นักภาษาศาสตร์และนักไวยากรณ์ไทยหลายท่านได้ให้ความหมายของวลีไว้ดังนี้

สมชาย ลำควน (2526, หน้า 147 – 150) ได้กล่าวถึงความหมายของวลีตามแนวคิดของนักไวยากรณ์ดั้งเดิมไว้ว่า

“วลีหมายถึง กลุ่มคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มีความหมายติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยค มีเนื้อความไม่ครบถ้วนที่จะเป็นประโยคได้” และ กล่าวถึงความหมายของวลีตามแนวคิดของนักภาษาศาสตร์โครงสร้างไว้ว่า

“วลีอาจหมายถึงคำๆ เดียวหรือหลายคำก็ได้ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยใดหน่วยหนึ่งของประโยคก็ได้”

พระยาอุปทิศศิลปสาร (2539, หน้า 199) กล่าวว่า “วลี นั้นได้แก่กลุ่มคำหมู่หนึ่งๆ มีจำนวนคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป และไม่มีความครบที่จะเป็นประโยคได้ จะขึ้นต้นด้วยคำชนิดใดก่อนก็ได้ และมีคำพ่วงท้ายออกไปอีกคำหนึ่ง หรือมากกว่าก็ได้ เรียกว่า วลีทั้งสิ้น”

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ชูพาพรรณ หุ่นจำลอง และสร้อยญา เสวตมาลย์ (2544, หน้า 43) กล่าวว่า “วลี อาจเป็นกลุ่มของคำหรือคำๆ เดียวก็ได้ ที่สำคัญคือวลีเป็นส่วนประกอบของประโยค”

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่า ไม่ว่าวลีจะเกิดจากคำเพียงคำเดียว หรือจากคำหลายคำ ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากความหมายที่แสดงนั้นไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์พอที่จะเป็นประโยคนั้นเอง

1.2 ชนิดของวลีภาษาไทย

การแบ่งชนิดของวลีภาษาไทยนั้น มักแบ่งตามชนิดของคำที่นำหน้าวลีนั้นๆ ซึ่งมีนักภาษาศาสตร์และนักไวยากรณ์ได้แบ่งไว้ตามทัศนคติของแต่ละท่านไว้ดังนี้

นววรรณ พันธุเมธา (2526) ได้จำแนกวลีออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ นามวลีและกริยวลี โดยกล่าวว่าวลีเกิดจากการนำคำหลักมาประกอบกับส่วนขยาย ซึ่งคำหลักในภาษาไทยนั้นมีอยู่ 2 ชนิดคือคำนามกับคำกริยา ดังนั้นวลีจึงควรมีเพียง 2 ชนิดเท่านั้น ส่วนการรวมกันของคำชนิดอื่นๆ เข้าด้วยกันถือว่าเป็นเพียงกลุ่มคำไม่ใช่วลี

เปรมจิต ชนะวงศ์ (2538) แบ่งชนิดของวลีออกเป็น 6 ชนิด ได้แก่ นามวลี สรรพนามวลี กริยวลี กาลวลี สถานวลีและพิเศษวลี

สมชาย ลำควน (2526) พระยาอุปทิศศิลปสาร (2539) และกำชัย ทองหล่อ (2540) แบ่งชนิดของวลีในภาษาไทยออกเป็น 7 ชนิด เช่นเดียวกับการแบ่งชนิดของคำในภาษาไทย ได้แก่ นามวลี สรรพนามวลี กริยวลี วิเศษณ์วลี บุพบทวลี สันธานวลีและอุทานวลี โดยกล่าวว่า “เพื่อสะดวกแก่การจำ ท่านจึงตั้งชื่อตามชนิดของคำที่อยู่ข้างหน้า เช่น นกขุนทอง เป็นนามวลีเพราะมีคำ ‘นก’ ซึ่งเป็นคำนามนำอยู่ข้างหน้า เป็นต้น” ซึ่งลักษณะของวลีตามการจำแนกของพระยาอุปทิศศิลปสาร มีดังต่อไปนี้

นามวลี คือกลุ่มคำที่มีคำนามประกอบอยู่ข้างหน้าและมีส่วนขยายประกอบอยู่ด้านหลัง เช่น อำเภอ-บางรัก ความ-บ้า-ตื้นหา รูป-ที่-หนึ่ง (อุปทิศศิลปสาร, 2539, หน้า 199) เป็นต้น

สรรพนามวลี คือกลุ่มคำที่มีคำสรรพนามประกอบอยู่ข้างหน้าและมีส่วนขยายประกอบอยู่ด้านหลัง เช่น ข้า-พระบาท ข้า-เบื่องคุณบาท (อุปทิศศิลปสาร, 2539, หน้า 200) เป็นต้น

กริยาวลี คือกลุ่มคำที่มีคำกริยาประกอบอยู่ข้างหน้า ซึ่งอาจมีคำกริยานุเคราะห์ประกอบอยู่ข้างหน้า หรือข้างหลัง เพื่อแสดงมาลา กาล และวาทกิจก็ได้ เช่น อย่า-กิน กำลัง-กิน ถูก-ดี นั่ง-ร้องเพลง ทำงาน-หนัก (อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 201) เป็นต้น

วิเศษณ์วลี คือกลุ่มคำที่มีคำวิเศษณ์ประกอบอยู่ข้างหน้า เช่น งามเลิศ-เหลือประมาณ ตามอด-ทั้งสองข้าง (อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 202) เป็นต้น

บุพบทวลี คือกลุ่มคำที่มีคำบุพบทประกอบอยู่ข้างหน้า เช่น ด้วย-ความรู้ จาก-ที่อยู่ ของ-คน เช่น เพื่อ-ชมเล่น บน-ต้นไม้ (อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 204) เป็นต้น

สันธานวลี คือกลุ่มคำที่มีคำสันธานประกอบอยู่ข้างหน้า เช่น แต่-กระนั้นก็ดี หรือ-อย่างไรก็ได้ เพราะ-อย่างไรก็ตาม ฉะนั้น...จึง (อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 204-205) เป็นต้น

อุทานวลี คือกลุ่มคำที่มีคำอุทานประกอบอยู่ข้างหน้า เช่น โอ้-ออกเอ๋ย ลูกรักแม่ เจ้าเอ๋ย (อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 205-206) เป็นต้น

1.3 หน้าที่ของวลีภาษาไทย

นักไวยากรณ์ชาวไทยหลายท่านได้กำหนดและอธิบายหน้าที่ของวลีชนิดต่าง ๆ ไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอการจำแนกหน้าที่ของวลีภาษาไทยไว้ตามแบบของพระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) พอจะสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

1.3.1 หน้าที่ของนามวลี เนื่องจากนามวลีเป็นกลุ่มคำที่เกิดจากการนำคำนามมาประกอบ นำอยู่ข้างหน้า ดังนั้นหน้าที่ของคำนามเป็นเช่นไร หน้าที่ของวลีก็เป็นเช่นนั้น (อุปกิตศิลปสาร, 2539)

1.3.1.1 เป็นประธาน ดังตัวอย่าง

คนกลุ่มนั้นกลับไปแล้ว

ต้นกุหลาบในเรือนเพาะชำเขียวหมดแล้ว

1.3.1.2 เป็นหน่วยกรรม ดังตัวอย่าง

ใครกินขนมในกล่องนี้หมดละ (กรรมตรง)

พ่อกำลังเติมน้ำมันรถคันเล็กสีแดงอยู่ (กรรมรอง)

1.3.1.3 เป็นวิภัติการก โดยแบ่งเป็น 2 หน้าที่ย่อย คือ

1.3.1.3.1 ขยายนาม ดังตัวอย่าง

ทหารลูกแถว

พระสมภาร

1.3.1.3.2 ขยายกริยา คือเป็นวิภัติการกช่วยวิภัตรรถกริยา ดังตัวอย่าง

เธอเสมือนมารดาคนที่สอง

พลเอกเปรมเป็นรัฐมนตรีอาวุโสในปัจจุบัน

1.3.2 หน้าที่ของสรรพนามวลี เนื่องจากสรรพนามวลีนั้นเป็นคำที่ทำหน้าที่แทนคำนาม ดังนั้นหน้าที่ของสรรพนามวลี ก็มีเช่นเดียวกันกับหน้าที่ของนามวลี (อุปกิตศิลปสาร, 2539)

1.3.2.1 เป็นประธาน ดังตัวอย่าง

เขาเหล่านั้นมักทำผิดอยู่เสมอ

เราสองคนจะไปชายทะเล

1.3.2.2 เป็นกรรม ดังตัวอย่าง

แม่ไม่ชอบคุณคนนั้นเลย (กรรมตรง)

อธิการบดีจะแจกหนังสือเราทุกคน (กรรมรอง)

1.3.2.3 เป็นวิภัติการก ดังตัวอย่าง

เขาเหมือนเธอคนเดียวเท่านั้น

เขาคล้ายเราสองคนนะ

1.3.3 หน้าที่ของกริยาวลี สามารถแบ่งหน้าที่ของกริยาวลีออกเป็น 4 หน้าที่ (อุปกิตศิลปสาร, 2539) ดังนี้

1.3.3.1 เป็นหน่วยกริยากรรม ดังตัวอย่าง

ดอกมะลิบานสะพรั่งทุกวัน

เสื้อและกางเกงเพิ่งจะแห้ง

1.3.3.2 เป็นหน่วยกริยากรรม ดังตัวอย่าง

น้องกนิษฐาหมดเลย

ฉันชอบสอนนักเรียนกลุ่มนี้

1.3.3.3 กริยาวลีทำหน้าที่เป็นกริยาวิกรรม ดังตัวอย่าง

ครูอยากจะสอนหลักภาษานักเรียนอีก

อาจารย์จะบอกผลการสอบนักเรียน

1.3.3.4 กริยาวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยวิตรรกกริยา ดังตัวอย่าง

ลูกของนายอำเภอเป็นหมอมือทุกคน

ถูกก็เหมือนแม่มากที่สุด

1.3.4 หน้าที่ของวิเศษณ์วลี เนื่องจากคำวิเศษณ์คือคำที่นำมาประกอบคำอื่นให้มีความต่างออกไป ดังนั้นหน้าที่ของวิเศษณ์วลีก็เป็นเช่นเดียวกันกับหน้าที่ของคำวิเศษณ์ โดยจะแบ่งได้เป็น 3 หน้าที่ (อุปกิตศิลปสาร, 2539) คือ

๑

195.91802

๘ 342 น

๑

180173

1.3.4.1 ประกอบขยายนาม ดังตัวอย่าง
หญิง งามเลิศเหลือประมาณ เดินมาโน่น
คน โง่บัดซบ ทำงานไม่ได้

1.3.4.2 ประกอบขยายกริยา ดังตัวอย่าง
เขากินข้าว จุเหลือประมาณ
เขาดูแลเด็ก ดีเหลือเกิน

1.3.4.3 ประกอบคำกริยาวิเศษณ์ด้วยกัน ดังตัวอย่าง
เขา คงตาบอด ทั้งสองข้าง
หล่อนจักสวຍ นักหนา

1.3.5 หน้าที่ของบุพบทวิ เนื่องจากคำบุพบทมีหน้าที่ 2 หน้าที่ใหญ่ๆ อันได้

แก่

1.3.5.1 ประกอบหน้าคำอื่นโดยไม่เชื่อมต่อหรือเกี่ยวเนื่องกันกับหน่วยคำ
ที่ถูกนำหน้านั้นเลย ดังตัวอย่าง

เข้าแต่ ท่านทั้งหลาย
คุณ นักเรียนทั้งหลาย

1.3.5.2 ประกอบหน้าคำอื่นและแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยคำที่อยู่ข้าง
หน้าและข้างหลังบุพบทนั้น อันได้แก่

1.3.5.2.1 เชื่อมความในลักษณะเป็นกรรม เช่น
คนต้องอาศัยซึ่งกันและกัน
พระองค์อาศัยแก่เชตุพนวิหาร

1.3.5.2.2 เชื่อมความในลักษณะแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น
บุตรแห่งนายสี
ชีวิตของเขา

1.3.5.2.3 เชื่อมความเพื่อบอกลักษณะ เช่น
เขาดิ้นด้วยมือ
เขานอนทั้งเครื่องแบบ

1.3.5.2.4 เชื่อมความเพื่อบอกเวลา เช่น
เขาอยู่เฉพาะกลางคืน
อาหารสำหรับวันหน้า

1.3.5.2.5 เชื่อมความเพื่อบอกสถาน เช่น

บ้านอยู่ใกล้

เขามาจากพระนครศรีอยุธยา

1.3.5.2.6 เชื่อมความเพื่อบอกประมาณ เช่น

ข้าวทั้งสามข่งนี้

นอนตลอดคืน

(อุปกิตศิลปสาร, 2539)

1.3.6 หน้าทีของสันธานวลี คือเป็นตัวเชื่อมสันธานด้วยกัน เชื่อมคำอื่นหรือวลีก็ได้ แต่ยังคงหน้าทีเป็นสันธานเหมือนเดิม (อุปกิตศิลปสาร, 2539) ดังตัวอย่าง

เขามีความรักในลูกและเมีย (เมีย ในที่นี้เป็นบทขยายคำ ลูก)

ถึง เขาจะว่า ก็ตาม ฉัน ก็ จะทำ

1.3.7 หน้าทีของอุทานวลี คือเป็นส่วนเสริมความหรือเป็นเพียงการแสดงอาการของผู้พูด (อุปกิตศิลปสาร, 2539) ดังตัวอย่าง

เขาเป็นลูกเป็นหลาน

แม่เจ้าโว้ย!

จะเห็นได้ว่าวลีเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงมีการนำคำมาประกอบกันเข้าเป็นหน่วยความที่ใหญ่ขึ้นและสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อันได้แก่ อนุประโยค ดังนั้นเพื่อเป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับอนุประโยค ผู้วิจัยจึงได้อธิบายรายละเอียดของอนุประโยคไว้ดังต่อไปนี้

2. อนุประโยคภาษาไทย

2.1 ความหมายของอนุประโยค

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) ให้ความหมายของอนุประโยคว่า “ประโยคน้อยที่แทรกเข้ามาเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคใหญ่”

กำชัย ทองหล่อ (2540) กำหนดนิยามของอนุประโยคว่า “อนุประโยค คือ ประโยคเล็กที่ทำหน้าที่แต่งมูขยประโยคให้ได้ดีขึ้น”

จากนิยามข้างต้นสรุปได้ว่า อนุประโยค คือกลุ่มคำที่มีลักษณะเป็นประโยคที่ลดฐานะลงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคใหญ่นั้นเอง

2.2 ชนิดของอนุประโยค

สมชาย ลำควน (2526) พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) และกำชัย ทองหล่อ (2540) ได้กำหนดความหมายและแบ่งชนิดของอนุประโยคในภาษาไทยเป็น 3 ชนิด ได้แก่

2.2.1 นามานุประโยค คือประโยคย่อยที่ซ้อนอยู่ในประโยคใหญ่ ซึ่งจะทำหน้าที่โครงสร้างต่าง ๆ แทนนาม สรรพนามหรือกริยาสภาวะมาลาซึ่งมีหน้าที่แทนนามด้วย

2.2.2 คุณานุประโยค คือประโยคย่อยที่ซ้อนอยู่ในประโยคใหญ่ ที่ทำหน้าที่แทนคำวิเศษณ์ขยายนาม หรือสรรพนาม ที่มีอยู่ในประโยคใหญ่หรือमुख्यประโยคอีกทีหนึ่ง

2.2.3 วิเศษยานุประโยค คือประโยคย่อยที่ซ้อนอยู่ในประโยคใหญ่และทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยา หรือคำกริยาวิเศษณ์ด้วยกัน

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านยังได้กำหนดหน้าที่ของอนุประโยคภาษาไทยแต่ละชนิดไว้ในทำนองเดียวกัน ดังนี้

2.3 หน้าที่ของอนุประโยค

2.3.1 นามานุประโยค

นามานุประโยค ทำหน้าที่แทนนาม สรรพนามหรือกริยาสภาวะมาลาซึ่งมีหน้าที่แทนนามด้วย อันได้แก่ เป็นประธาน เป็นกรรม เป็นวิกติการก ดังตัวอย่าง

แรงจذبหลังคาบ้านถือว่าเป็นลางร้าย (ทำหน้าที่ประธาน)

ภรรยาไม่ชอบให้สามีกลับบ้านจนดึกดื่น (ทำหน้าที่เป็นกรรม)

(สมชาย ลำดวน, 2526, หน้า 168)

ข่าวที่ว่าตามีตายไม่จริง (ทำหน้าที่เป็นวิกติการกขยายประธาน)

ฉันไม่ทราบข่าวว่าตามีตาย (ทำหน้าที่เป็นวิกติการกขยายกรรม)

หลักฐานของข่าวว่าตามีตายยังมันลงอยู่ (ทำหน้าที่เป็นวิกติการกขยายนาม

อื่น)

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 265)

2.3.2 หน้าที่ของคุณานุประโยค

คุณานุประโยค ทำหน้าที่แทนคำวิเศษณ์ขยายนาม หรือสรรพนาม ที่มีอยู่ในประโยคใหญ่หรือमुख्यประโยคอีกทีหนึ่ง จะมีประพันธสรรพนาม ที่ ซึ่ง อัน เป็นบทเชื่อม หรืออาจละประพันธสรรพนามไว้ได้ หากเนื้อความเป็นที่เข้าใจได้ ดังตัวอย่าง

คน(ที่)ไม่เคารพครูบาอาจารย์เป็นคนไม่ดี

บ้าน(ซึ่ง)ไม่มีคนอยู่อาศัยคือบ้านร้าง

การงานใด(อัน)จะเป็นประโยชน์ ควรเร่งรีบทำ

(สมชาย ลำดวน, 2526, หน้า 168)

ชาคริต อนันทรวัน (2536, หน้า 75-76) อธิบายเกี่ยวกับคุณานุประโยคทำนองเดียวกันว่า “คุณานุประโยค คือ อนุประโยคที่ซ้อนอยู่ในमुख्यประโยค ทำหน้าที่เป็นบทขยายเพื่อประกอบคำนามหรือสรรพนามในमुख्यประโยค”

ในส่วนของอนุประโยคที่ทำหน้าที่ประกอบนามเพื่อให้ความหมายชัดเจนขึ้นนั้น พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539, หน้า 266-267) เรียกอนุประโยคประเภทนี้ว่า “คุณานุประโยค” เช่นกันแม้ว่าท่านจะเรียกคำที่ทำหน้าที่ขยายนามว่า วิเศษณ์ ก็ตาม

2.3.3 หน้าที่ของวิเศษณานุประโยค

วิเศษณานุประโยค คือ ประโยคย่อยที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายกริยา หรือคำกริยาวิเศษณ์ด้วยกัน ดังตัวอย่าง

สิทธิ์ดีใจที่น้องรอดชีวิตมาได้ (ขยายกริยา)

(นววรรณ พันธเมธา, 2528, หน้า 143)

เขาพูดเร็วจนฉันฟังไม่ทัน (ขยายกริยาวิเศษณ์)

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 267)

นอกจากนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539, หน้า 268-269) ได้แบ่งลักษณะหน้าที่ของวิเศษณานุประโยคออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ บอกลักษณะ บอกกาล บอกสถาน บอกเหตุ บอกผล และบอกความเปรียบเทียบ ดังตัวอย่าง

เขาทำเลขคณิตตามฉันสอนเขา (บอกลักษณะ)

เขามาตอนฝนตก (บอกกาล)

กระเบื้องตกตรงฉันนอน (บอกสถาน)

ยุ่งชุมเพราะน้ำเน่า (บอกเหตุ)

เด็กหิวจนร้องไห้ (บอกผล)

เขากินข้าวจุกว่าฉันกิน (บอกความเปรียบเทียบ)

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 268-269)

จากรายละเอียดเกี่ยวกับอนุประโยคในภาษาไทยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า อนุประโยคในภาษานั้นมีอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น 3 ชนิดและแต่ละชนิดก็ทำหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งในการแปลกริยา Participle ภาษาอังกฤษเป็นภาษานั้น มีผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำว่านิยมแปลเป็นอนุประโยคซ้อนอยู่ในमुख्यประโยค นั้นหมายความว่าอนุประโยคเองก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคเท่านั้น และยังไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ด้วยตัวเอง ดังนั้นหน่วยความหมายที่ใหญ่ที่สุดและสื่อความหมายได้ครบถ้วนที่สุดจึงได้แก่ ประโยค อันจะได้อธิบายถึงดังต่อไปนี้

3. ประโยคในภาษาไทย

3.1 ความหมายของประโยค

สมชาย ลำควน (2526, หน้า 178) กล่าวว่า “ประโยคคือถ้อยคำที่นำมาเรียบเรียงเป็นข้อความที่สมบูรณ์ บอกให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร หรือใคร ทำอะไร กับใคร”

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539, หน้า 192) ให้นิยามของประโยคว่า “ประโยค คือ ถ้อยคำที่มีเนื้อความครบบริบูรณ์”

กำชัย ทองหล่อ (2540, หน้า 407) ให้ความหมายของประโยคภาษาไทยไว้ดังนี้ “ประโยค คือกลุ่มคำที่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นระเบียบและมีเนื้อความครบบริบูรณ์”

จากคำนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า ประโยคคือกลุ่มคำที่นำมาประกอบกันโดยที่มีความหมายสมบูรณ์ บ่งบอกชัดเจนว่าประธาน กระทำกริยาอะไร นั่นเอง

3.2 ชนิดและโครงสร้างของประโยค

สมชาย ลำควน (2526) พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) และกำชัย ทองหล่อ (2540) ได้จำแนกชนิดของประโยคหลักในภาษาไทยออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

3.2.1 เอกรรณประโยค หรือประโยคความเดียว

ในส่วนของเอกรรณประโยคนั้นกำชัย ทองหล่อ (2540, หน้า 414) กำหนดความหมายไว้ว่า “เอกรรณประโยค คือประโยคสามัญที่มีบทกิริยาสำคัญเพียงบทเดียว และเป็นกระแสดความเดียวที่มีความหมายครบบริบูรณ์” ดังตัวอย่าง

นกตัวใหญ่บินในท้องฟ้า

เธอเห็นสุนัขดำตัวนั้นไหม

เขาเป็นบุตรชายคนโตของฉัน

(กำชัย ทองหล่อ, 2540, หน้า 414)

ซึ่งเปรมจิต ชนะวงศ์ (2538, หน้า 266) กำหนดโครงสร้างของเอกรรณประโยคไว้ 6 แบบดังนี้

3.2.1.1 ประธาน + กริยา ดังตัวอย่าง

ฉันตกใจมาก

3.2.1.2 ประธาน + กริยา + กรรม ดังตัวอย่าง

น้องกินขนม

3.2.1.3 ประธาน + กริยา + กรรมตรง + กรรมรอง ดังตัวอย่าง

อธิการถวายจตุปัจจัยพระภิกษุอาวุโส

3.2.1.4 กรรม + ประธาน + กริยา ดังตัวอย่าง

คำศัพท์ยาก (ถูก) อาจารย์เขียนบนกระดาน

3.2.1.5 กรรมตรง + ประชาน + กริยา + กรรมรอง ดังตัวอย่าง
เรื่องนี้ใครบอกเธอหรือ

3.2.1.6 กรรมรอง + ประชาน + กริยา + กรรมตรง ดังตัวอย่าง
คนขยันทุกคน ครูใหญ่จะให้รางวัล
(เปรมจิต ชนวงษ์, 2538, หน้า 266-270)

นอกจากนี้สมชาย ลำควน (2526, หน้า 162) ยังกล่าวด้วยว่าอาจเพิ่มส่วนขยายลงไปในการรถประโยคได้ ซึ่งเปรมจิต ชนวงษ์ (2538, หน้า 261) กำหนดตำแหน่งของส่วนขยายไว้ว่า ส่วนขยายทำหน้าที่ขยายหน่วยใดต้องอยู่หลังหน่วยนั้น

3.2.2 อเนกกรรถประโยค หรือประโยคความรวม

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) กล่าวว่า “อเนกกรรถประโยค แปลว่า ประโยคที่มีเนื้อความไม่ใช่อะไรอย่างเดียว คือมีเนื้อความหลายอย่าง”

กำชัย ทองหล่อ (2540) กำหนดความหมายของอเนกกรรถประโยคไว้ว่า “อเนกกรรถประโยค คือประโยคใหญ่ที่มีใจความสำคัญอย่างน้อย 2 ใจความรวมกันและใจความสำคัญนั้น ๆ จะต้องมีลักษณะเป็นประโยคโดยมีสันธานเป็นบทเชื่อมหรือละสันธานไว้ในฐานเข้าใจ” ดังตัวอย่าง

น้ำขึ้นแต่ลง

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 237)

นายแดงจะได้ที่นั่งหรือนายดำและนายขาวจะได้ที่นั่ง

(กำชัย ทองหล่อ, 2540, หน้า 416)

ซึ่งโครงสร้างของอเนกกรรถประโยคนั้นไม่ซับซ้อน เป็นเพียงการนำเอกรรถประโยคสองประโยคขึ้นไปมาเชื่อมเข้าด้วยกัน โดยใช้คำสันธานเป็นตัวเชื่อมหรือละสันธานไว้ในฐานที่เข้าใจ

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539) และกำชัย ทองหล่อ (2540) ได้จำแนกชนิดของอเนกกรรถประโยคออกเป็น 4 ชนิดตามลักษณะของเนื้อความ ดังนี้

3.2.2.1 อัญวณกรรถประโยค คือประโยคความรวมที่เนื้อความของประโยคต้นกับประโยคหลังคล้ายตามกัน ดังตัวอย่าง

เมื่อถึงบ้านจึงกินข้าว (ใช้สันธานคาบ “เมื่อ...จึง”)

(บรรจบ พันธุเมธา, 2544, หน้า 154)

ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะไป (ใช้สันธานคาบ “ถ้า...ก็จะ”)

(นิตยา กาญจนะวรรณ, 2544, หน้า 90)

3.2.2.2 พยติเรกานุกรรณประโยค คือประโยคความรวมที่เนื้อความของประโยคต้นกับประโยคหลังขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

น้ำขึ้นแต่ลมลง (ใช้สันธาน “แต่”)

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 237)

เขารวยก็จริงอยู่แต่หาความสุขไม่ได้ (ใช้สันธาน “แต่”)

(บรรจบ พันธุเมธา, 2544, หน้า 155)

3.2.2.3 วิกัลปานุกรรณประโยค คือประโยคความรวมที่เนื้อความของประโยคต้นกับประโยคหลังบอกให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังตัวอย่าง

นาย ก. มาหรือนาย ข. มา (ใช้สันธาน “หรือ”)

(นิตยา กาญจนะวรรณ, 2544, หน้า 91)

นอนเสียมิฉะนั้นก็ถูกมาทำงาน (ใช้สันธาน “มิฉะนั้นก็”)

(บรรจบ พันธุเมธา, 2544, หน้า 157)

3.2.2.4 เหตุวนนุกรรณประโยค คือประโยคความรวมที่เนื้อความของประโยคต้นกับประโยคหลังเป็นเหตุเป็นผลกัน ดังตัวอย่าง

เธอมาข่มขู่ให้ฉันไป เพราะฉะนั้นฉันจึงไม่ไป (ใช้สันธานคาบ

“เพราะฉะนั้น...จึง”)

(บรรจบ พันธุเมธา, 2544, หน้า 156)

น้ำเน่าจึงยุ้งชุม (ใช้สันธาน “จึง”)

(นิตยา กาญจนะวรรณ, 2544, หน้า 81)

3.2.3 สังกรประโยคหรือประโยคความซ้อน

“เอกรรณประโยคที่มีประโยคน้อยๆ เข้ามาแทรกอยู่ด้วย เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคเดิม เรียกว่า สังกรประโยค” (อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 262)

“สังกรประโยค คือประโยคใหญ่ที่มีประโยคเล็กตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปรวมกัน แต่มีประโยคหัวหน้าหรือประโยคหลักที่มีใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว นอกนั้นเป็นประโยคเล็กที่ทำหน้าที่แต่งหรือประกอบประโยคหลัก” (กำชัย ทองหล่อ, 2540, หน้า 422) ซึ่งเปรมจิต ชนะวงศ์ (2538, หน้า 278) ได้กำหนดโครงสร้างของประโยคความซ้อนหรือสังกรประโยคไว้ 5 โครงสร้าง ได้แก่

3.2.3.1 ประธาน + ประโยคย่อยขยายประธาน + กริยา + (กรรม) ดังตัวอย่าง
คนที่สมัครเรียนภาษาอังกฤษออกมารับหนังสือก่อน

(เปรมจิต ชนวงษ์, 2538, หน้า 280)

3.2.3.2 ประธาน + กริยา + กรรม + ประโยคย่อยขยายกรรม ดังตัวอย่าง
สามีรักเพื่อนชายที่สอพลอ

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 277)

3.2.3.3 ประธาน + กริยา + ประโยคย่อยขยายกริยา + (กรรม) ดังตัวอย่าง
เขามาเมื่อฉันนอนแล้ว

(อุปกิตศิลปสาร, 2539, หน้า 285)

3.2.3.4 ประธานเป็นประโยค + กริยา + (กรรม) ดังตัวอย่าง
เธอแสดงกริยาเช่นนี้ไม่ดี

(เปรมจิต ชนวงษ์, 2538, หน้า 279)

3.2.3.5 ประธาน + กริยา + กรรมเป็นประโยค ดังตัวอย่าง
แมวลีสาวกัดหนูนวลเล็กตาย

(อนันต์ อ่วมศาสตร์ และ เนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์, 2519, หน้า 137)

3.2.4 ประโยคระคน

กำชัย ทองหล่อ (2540, หน้า 429) กำหนดลักษณะของประโยคระคนไว้ว่า

“ประโยคระคน คือประโยคที่รวมเอกรรณประโยคเข้ากับประโยคใหญ่หรือรวมประโยคใหญ่กับประโยคใหญ่กับประโยคใหญ่เข้าเป็นประโยคเดียวกัน” หรืออาจกล่าวไว้ว่าประโยคระคนคือประโยคใหญ่ที่ใช้ประโยคใหญ่เป็นประโยคย่อย ดังตัวอย่าง

คนที่นั่งเป็นครู แต่คนที่ยืนเป็นทนายความ

(กำชัย ทองหล่อ, 2540, หน้า 431)

ประโยค คนที่นั่งเป็นครู เป็นสังกรประโยคที่เกิดจาก

คนเป็นครู (ประโยคหลัก) + คนที่นั่ง (คุณานุประโยค) โดยใช้ประพันธสรรพนาม “ที่” เป็นตัวเชื่อมความและแทนคำ “คน”

ประโยค คนที่ยืนเป็นทนายความ เป็นสังกรประโยคที่เกิดจาก

คนเป็นทนายความ (ประโยคหลัก) + คนยืน (คุณานุประโยค) โดยใช้ประพันธสรรพนาม “ที่” เป็นตัวเชื่อมความและแทนคำ “คน”

จากนั้นนำประโยค

คนที่นั่งเป็นครู + คนที่ยืนเป็นทนายความ โดยใช้สันธาน “แต่” เป็นตัวเชื่อม โดยทำให้เป็นอนุกรรณประโยคชนิดพยติเรกานุกรรณประโยค (บอกความขัดแย้งกัน)

จากคำอธิบายและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวากยสัมพันธ์ของภาษาไทยของนักภาษาศาสตร์ไทย จะเห็นได้ว่าการประกอบกันเข้าเป็นกลุ่มคำที่ใหญ่ขึ้นในภาษานั้นมีทั้งสิ้น 3 ชนิดได้แก่ วลีอนุประโยคและประโยค ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มคำออกเป็น 3 ชนิดดังที่กล่าวข้างต้นนี้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์โครงสร้างของกลุ่มคำภาษาไทยที่ใช้ในการแปลกริยาวิเศษณ์ Participle ภาษาอังกฤษ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนิษฐา ดวงพัศตรา (2534) ได้ศึกษาการแปลข้อความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยเน้นเรื่องวากยสัมพันธ์ พบว่าการเรียงลำดับคำในประโยค ประโยคความซ้อน การใช้คำขยายคำนามและคำกริยา หน่วยคำนามพหูพจน์ ประโยคกรรมวาจก อนุประโยค that-clause, infinitive phrase และ กริยาวิเศษณ์ Participle ในภาษาอังกฤษ สร้างปัญหาในการแปลโดยทำให้ภาษาในฉบับแปลมีลักษณะยืดยาว มีการใช้คำเชื่อม คำบุพบท คำสันธานมากขึ้น โครงสร้างประโยคซับซ้อนยิ่งขึ้น ภาษาในสำนวนแปลไม่กระชับและไม่เป็นธรรมชาติ

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า กริยาวิเศษณ์ Participle เป็นโครงสร้างหนึ่งสร้างปัญหาให้กับผู้ทำงานแปล และส่งผลให้ต้องอาศัยการใช้คำขยาย คำเชื่อมเพิ่มมากขึ้นและประโยคของภาษาฉบับแปลมีความซับซ้อนและไม่กระชับ

ประภารัตน์ พรหมปภากร (2539) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคุณานุประโยคตลอดสมัยรัตนโกสินทร์ โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325-2538 จากสื่อ 3 ประเภท ได้แก่ บทพรรณนาธิกรในหนังสือพิมพ์โดยถือเป็นตัวแทนของวจนัตถะเป็นทางการ บทพรรณนาในนวนิยายซึ่งเป็นตัวแทนของวจนัตถะกึ่งทางการและบทสนทนาในนวนิยายโดยกำหนดเป็นวจนัตถะไม่เป็นทางการ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างในแต่ละทำเนียบภาษาพบว่า มีการใช้คุณานุประโยคในภาษาที่เป็นทางการมากที่สุด โดยคุณานุประโยคที่ปรากฏนั้นมี “ที่” เป็นประพันธสรรพนามที่นิยมใช้มากที่สุดในทุกทำเนียบภาษา รองลงมาได้แก่ “ซึ่ง” และ “อัน” ตามลำดับ

จากงานวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า คุณานุประโยคภาษาไทยเป็นกลุ่มคำที่มีใช้ในทุกทำเนียบภาษาและประพันธสรรพนามที่นิยมใช้มากที่สุดคือ “ที่” ด้วยเหตุนี้การแปลประโยคความซ้อนที่มีอนุประโยคเป็นบทขยายนามจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จึงสามารถใช้คุณานุประโยคเข้ามาช่วยในการแปลได้โดยที่ยังคงรักษาโครงสร้างเดิมไว้ได้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องต่อต้นฉบับ

อารีรัตน์ คุณดี (2533) ได้ศึกษาลักษณะภาษาไทยในงานแปลข่าวต่างประเทศที่เสนอทางสื่อมวลชนโทรทัศน์ พบว่า ในการแปลกริยาวิเศษณ์ Participle นั้น ต้องอาศัยการปรับเปลี่ยน อันได้แก่ เปลี่ยน Present Participle นั้นให้เป็นนามและการ โยงความโดยการละประธานแล้วใช้คำเชื่อม เพื่อ

ให้ภาษาแปลที่ได้มีความเกี่ยวเนื่องกัน นอกจากนี้ตำแหน่งของ กริยาวิเศษณ์ Present Participle ที่ปรากฏในภาษาอังกฤษอาจจะอยู่ได้หลายตำแหน่ง แต่ในภาษาแปลจะต้องอยู่หลังหน่วยที่มันขยายเสมอ

จากการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า การแปล กริยาวิเศษณ์ Participle นั้นต้องมีอาศัยการปรับบทแปล และการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างเพื่อให้ได้ภาษาแปลที่มีลักษณะเป็นภาษาแปลที่เหมาะสม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University